

<<Քայլ առ քայլ>> բարեգործական հիմնադրամ

<<Նախադպրոցական հաստատության մանկավարժական
աշխատողների մասնագիտական կարողությունների և
հմտությունների զարգացման>> ծրագիր

ՀԵՏԱԶՈՏԱԿԱՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔ

ԹԵՄԱ՝

«Մանկավարժական աշխատողի
ուսումնադաստիրակչական աշխատանքների
պլանավորումը»՝ նախադպրոցական կրթության
պետական կրթական չափորոշիչի
համապատասխան

Դաստիարակ՝ Լուսինե Մելոյան
Մանկապարտեզ՝ «Էյիթիա » ՀՈԱԿ

2023թ.

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

ՆԵՐԱԾՈՒԹՅՈՒՆ	3
ՏԵՄԱԿԱՆ ՄԱՍ	
ԳԼՈՒԽ 1. Նախադպրոցական կրթության անհրաժեշտությունն արդի ժամանակներում	5
ԳՈՐԾՆԱԿԱՆ ՄԱՍ	
ԳԼՈՒԽ 2. Ուսուցման ժամանակակից մեթոդի կիրառման առանձնահատկությունները նախակրթարանում	8
ԵԶՐԱԿԱՑՈՒԹՅՈՒՆ	14
ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ՑԱՆԿ	16

ՆԵՐԱԾՈՒԹՅՈՒՆ

«Մանկավարժական աշխատողի ուսումնադաստիարակչական աշխատանքների պլանավորումը »՝ նախադպրոցական կրթության պետական կրթական չափորոշի համապատասխան իմ հետազոտական աշխատանքի թեման է:

Թեմայի արդիականությունը կայանում է նրանում, որ 21-րդ դարում մտածողության գլոբալիզացիայի, հասարակության ժողովրդավարացման, բաց շուկայական տնտեսության, հասարակության բազմակողմանի ինֆորմատիզացիայի պայմաններում մեծանում են պահանջները բարձրագույն մասնագիտական կրթության նկատմամբ, որը պետք է պատրաստի պահանջված մրցակցության ընդունակ մասնագետներ: Այդ պատճառով կրթության ոլորտը ենթարկվում է փոփոխությունների: Կրթության ոլորտում նորարարությունների ներմուծումը միշտ պայմանավորված է գործնական պահանջներով: Այժմ ուսումնական հաստատությունում ուսուցման ռազմավարությունը փոխարինվում է զարգացման ռազմավարությամբ: Ամբողջ կյանքի ընթացքում ինքնազարգացման ռազմավարությունը հնարավոր կլինի եթե դեռ նախադպրոցական տարիներին ապագա մասնագետը տիրապետի ուսումնա- հետազոտական գործունեությանը: Իսկ դրա համար ուսուցման պրոցեսը, պետք է հետաքրքիր լինի: Նման դասընթացը պահանջում է ավելի մեծ պատրաստվածություն: Բավարար չէ միայն բովանդակության մատչելի հասանելի ներկայացումը: Անհրաժեշտ է, որ կիրառվեն մեթոդներ, որոնց շնորհիվ երեխան կամա թե ակամա դառնում է պրոցեսի մասնակից:

Աշխատանքի նպատակն է ուսումնասիրել ժամանակակից մեթոդների կիրառման արդյունավետությունը մանկապարտեզի ուսումնադաստիարակչական գործընթացում՝ շեշտը դնելով կրթական և դաստիարակչական բաղադրիչի վրա, ի տարբերություն ավանդական մանկապարտեզի մոդելի, որտեղ կան նաև խնամքի և սնուցման բաղադրիչներ:

Հետազոտական աշխատանքի համար մեր առջև ունեցել ենք հետևյալ խնդիրները՝

Ուսումնասիրել նախադպրոցական տարիքի երեխաների ուսուցման ժամանակակից տեխնոլոգիաների տեսական հիմքերը,

Բացահայտել նախադպրոցական տարիքի երեխաների ուսուցման ժամանակակից մեթոդաբանությունը,

Որոշել ՏՀՏ-ի զարգացման հիմնական ուղղությունները

Նախադպրոցական ուսումնական հաստատությունում,

Վերանայել և վերլուծել նախադպրոցական հաստատություններում օգտագործվող կրթական տեխնոլոգիաները:

Ուսումնասիրության ընթացքում օգտագործվել են մի շարք հետազոտական մեթոդներ՝ հոգեբանական և մանկավարժական գրականության ուսումնասիրություն և վերլուծություն, նախադպրոցական ուսումնական հաստատությունների մանկավարժական աշխատանքի փորձի ուսումնասիրություն, մանկավարժական հսկողություն և այլն:

Աշխատանքի կազմված է ներածությունից, երկու

գլուխներից, եզրակացությունից և գրականության ցանկից:

ԳԼՈՒԽ 1. ՆԱԽԱԴՊՐՈՑԱԿԱՆ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ ԱՆՀՐԱԺԵՇՏՈՒԹՅՈՒՆՆ ԱՐԴԻ ԺԱՄԱՆԱԿՆԵՐՈՒՄ

Նախադպրոցական կրթությունը առաջին կառուցվածքային կրթությունն է, որին բախվում է երեխան հասուն տարիքում մտնելիս: Այն ընդգրկում է ծննդյան ժամանակահատվածից մինչև վեց տարեկան տարիքը, երբ երեխան գնում է դպրոց: Այս շրջանը շատ կարևոր և պատասխանատու է, այս կարճ ժամանակահատվածում երեխան ակտիվորեն տիրապետում է կյանքի ճանաչողական բոլոր ոլորտներին՝ կրթական, զգայուն, ինտելեկտուալ, փոխազդեցության, մտավոր: Այսօր ակտիվորեն զարգանում է նախադպրոցական կրթության ուսումնական հաստատությունների դերը, միայն պետական մանկապարտեզները չեն կարողանում ապահովել երեխաների և ծնողների բոլոր պահանջները:

Այսօր գեղագիտական դպրոցները, ստուդիաները, առաջարկում են երեխաների հետ աշխատանքի տարբեր ոլորտներ՝ պար, մարմնամարզություն, ռիթմ, թատերական արվեստ, օտար լեզուներ, նախապատրաստություն դպրոցին: Զարգանում են նաև երեխային սովորեցնելու մոտեցումները: Նախադպրոցական կրթության կազմակերպման կարևոր փուլը գործունեության պլանավորումն է: Ուսումնական գործընթացը պետք է կառուցվի այնպես, որ չծանրաբեռնի երեխային: Ժամանակակից մանկավարժությունը ամրապնդում է այն պնդումը, որ փոքր երեխայի ուսուցման գործընթացը պետք է լինի հետաքրքիր և դինամիկ, միայն երեխայի բուռն հետաքրքրությամբ կարելի է հասնել նշանակալի արդյունքների:

Երեխաները չափազանց անկայուն ուշադրություն ունեն, ինչի պատճառով նրանց կրթության գործընթացը շատ աշխատատար է, պահանջում է հատուկ հմտություններ և մեծ ջանքեր: Նախադպրոցական տարիքի երեխաների զարգացման վերաբերյալ մեթոդական նյութերը քիչ են, դա պայմանավորված է մանկական թիմում սովորելու անհատական մոտեցմամբ: Մեկ այլ տեսակետ ուսուցման առաջատար հայեցակարգի հաճախակի փոփոխությունն է: Նախադպրոցականների կրթության վերաբերյալ տեսակետները շատ արագ փոխվել են, փաստորեն, յուրաքանչյուր դարաշրջան ճշգրտումներ է կատարել մանկապարտեզների ուսումնական պլանում:

Նախադպրոցական դիդակտիկայի զարգացման հենց սկզբից փոքր երեխաներին կրթելու սկզբունքները չէին տարբերվում ավելի մեծ երեխաներին դասավանդելու գաղափարներից: Բայց տրամաբանական է, որ փոքր երեխան չի կարող սովորել ավագ դպրոցի սովորողների օրինաչափությամբ: Փոքր երեխայի կրթության ընթացքում պետք է իրական գիտելիքներ տրամադրվեն: Դուք չեք կարող պարզեցնել նյութը սխեմատիկ կերպով, աղավաղել այն: Երեխան հիշում է բոլոր տեղեկությունները, որոնք ստացել է 2- ից 7 տարեկան հասակում: Միայն ձևավորված բազայի դեպքում երեխայի բատկերացումները խիստ աղավաղված կլինեն:

Երեխային ուսուցանելու գործընթացում պետք է ձևավորվեն կոնկրետ գաղափարներ և գիտելիքներ նրան շրջապատող աշխարհի մասին: Բոլոր ձեռք բերված գիտելիքները չպետք է հակասեն դպրոցական ուսումնական ծրագրին: Դիդակտիկան զբաղվում է այս խնդրով տարրական նախադպրոցական տարիքի երեխաների ուսուցման հարցում: Այն փորձում է ուսումնական նյութը պատրաստել այնպես, որ այն հասկանալի լինի փոքր երեխաներին, բայց ունենա ճիշտ գիտական հիմք: Նախադպրոցական տարիքի երեխաների ուսումնական ծրագրի խորը ուսումնասիրությունը օգնում է ստեղծել հզոր հիմք, որի վրա ավելի հեշտ կլինի կառուցել ամբողջ դպրոցական նյութը:

Կրթության գործընթացում գիտական մոտեցման առանձնահատկությունները երեխաների մոտ աշխարհի միասնական պատկերի ձևավորումն է և բնության օրենքների ճիշտ գաղափարը: Շատ դժվար է նշել երեխայի տարիքը, երբ ձևավորվում են աշխարհաստեղծման հիմնական հասկացությունները: Նախադպրոցական կրթության շատ ներկայացուցիչներ հակված են հավատալ, որ այդ հիմունքները պետք է լինեն կրթության գործընթացի անբաժանելի մասը:

Ժամանակակից աշխարհը փոխվում է անհավատալի արագությամբ: Դժվար ժամանակը ամենամեծ հնարավորությունների ժամանակն է: Կարևոր է տեսնել այդ փոփոխությունները, քայլել դրանց համընթաց, ինչը նշանակում է լինել ժամանակակից:

Նախադպրոցական մանկությունն այն ելակետն է, այն պարարտ հիմքը, որն ապահովում է ընտրության հնարավորություն, գործունեության հնարավորություն: Նախադպրոցական կրթության կրթական ստանդարտը մեզ թույլ է տալիս այսօր

խոսել նախադպրոցական կրթության նոր համակարգի ձևավորման մասին, որտեղ հիմնական կետերից մեկը երեխայի արդյունավետ զարգացման համար բոլոր մանկավարժական ռեսուրսների օգտագործման անհրաժեշտությունն է:

Նախադպրոցական հաստատությունների ուսումնական գործընթացի կազմակերպման առաջնահերթ ուղղությունը պետք է լինի երեխայի նկատմամբ անհատական մոտեցումը: Սա ժամանակակից ուսուցիչ-մանկավարժին ազատություն է տալիս երեխաների հետ աշխատելու ձևերի և մեթոդների ընտրության հարցում, որի հիմնական արդյունքը պետք է լինի երեխայի անձնական ունակությունների ձևավորումը, և ոչ թե գիտելիքների, հմտությունների հանրագումարը:

Ուսուցման գործընթացն իրականացվում է տարբեր մեթոդների օգնությամբ: Մեթոդը նպատակին հասնելու միջոց է, ուղի: Այն գործիք է դաստիարակի համար իր կրթադաստիարակչական նպատակներին հասնելու ճանապարհին:

Փորձենք համեմատել ավանդական և նոր մեթոդը: Ուսուցման մեթոդները պայմանականորեն կազմում են 2 խումբ՝ 1. ավանդական – այն մեթոդներն են, որոնց հիմքում ընկած է պատրաստի գիտելիքների պարզ փոխանցումը սովորողներին և նրանց կողմից ինֆորմացիայի պարզ վերարտադրումը: Այս պարագայում երեխան դաստիարակի հրահանգների պասիվ կրողն է, 2. նոր կամ ժամանակակից մեթոդ – հիմքում ընկած է երեխայի ինքնուրույն ուսումնական գործունեությունը, նրա ակտիվ և անմիջական մասնակցությունը գիտելիքների ձեռքբերման գործընթացում: Կրթադաստիարակչական պրոցեսում առանձին տեղ է գրավում ժամանակակից մեթոդների կիրառումը, որոնք հնարավորություն են ընձեռնում երեխա-դաստիարակ կապի լիարժեք հաստատմանը երեխայի գիտելիքների բացահայտման ու ամրապնդման գործընթացում:

**ԳԼՈՒԽ 2. ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ԺԱՄԱՆԱԿԱԿԻՑ ՄԵԹՈԴԻ ԿԻՐԱՌՄԱՆ
ԱՌԱՆՁՆԱՀԱՏԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ ՄԱՆԿԱՐԱՏԵԶՈՒՄ**

Յուրաքանչյուր կրթական համակարգի կատարելագործման համար հիմնախնդիր է ուսուցման ձևերի, մեթոդների և միջոցների կիրառման արդյունավետության բարձրացումը: Ներկայումս նախադպրոցական կրթության դիդակտիկայում լայն տարածում են գտել ուսուցման ժամանակակից մեթոդները՝ խաղային, գործնական, ակտիվ ուսուցման մեթոդները: Վերջիններս հայտնի են որպես ինտերակտիվ կամ փոխգործուն մեթոդներ:¹

Խաղային մեթոդների առավելությունները պայմանավորված են խաղային մթնոլորտի բարձր հուզականությամբ, երեխայի համար խաղի բնական և հոգեհարազատ բնույթով:

Ուսուցանող են խաղի բոլոր տեսակները, որոնք կատարում են երկու կարևոր գործառույթ.

- նպաստում են գիտելիքների ամրապնդմանը և խորացմանը,
- խթանում են նոր գիտելիքների արդյունավետ յուրացումը:

Խաղի յուրաքանչյուր տեսակ երեխայի զարգացմանը նպաստող ուրույն մեթոդ է: Հետաքրքիր խաղային մեթոդ է երևակայական իրադրությունների խաղարկումը, որի ընթացքում երեխան գիտելիքներ և կարողություններ է ձեռք բերում դերային գործողությունների միջոցով:

Ուսուցման գործնական մեթոդների խմբին են դասվում տարատեսակ վարժությունները, փորձերը, հետազոտությունները և մոդելավորումը:

Ակտիվ ուսուցման մեթոդները (փոխգործուն մեթոդները) նպաստում են երեխաների ազատ և ինքնուրույն մտածելու, սեփական կարծիք հայտնելու, պատասխանատու որոշումներ կայացնելու, ընտրություն կատարելու հմտությունների զարգացմանը, ճանաչողական գործընթացում ինքնուրույն կողմնորոշմանը: Այդ մեթոդները զույգերով, խմբով մտավոր աշխատանքի

եղանակներն են՝ ուղղված համատեղ որոնումների և մտորումների քննարկմանը, ընդհանուր որոշումների կայացմանն ու իրագործմանը:

Ուսուցման փոխգործուն մեթոդները համապատասխանում են երեխայակենտրոն ուսուցման սկզբունքներին և արդյունավետ են:

Փոխգործուն մեթոդները բացառում են որևէ մեթոդի առաջնայնությունը, գերակայությունը, ինչպես նաև մեկ մեթոդի գերակշռությունը մյուսների նկատմամբ:

Փոխգործուն ուսուցման սկզբունքներն են.

- փոխազդեցությունը, փոխուսուցումը,
- երեխայի ակտիվությունը,
- համագործակցությունը,
- ինքնարտահայտման խրախուսումը,
- հետադարձ կապը:

Փոխգործուն մեթոդների առանձնահատկություններն են.

- երեխայի իմացական գործընթացների կազմակերպումը,
- հետաքրքրությունների բացահայտումը,
- համագործակցային կարողությունների զարգացումը,
- անհատական առանձնահատկությունների բացահայտումը,

Փոխգործուն մեթոդների արդյունավետ կիրառման ընդհանուր բանաձևեր չկան: Ցանկացած խումբ, պարապմունք եզակի է և անկրկնելի: Դաստիարակի խնդիրն է ընդհանուր սահմանված մեթոդը հարմարեցնել կոնկրետ իրավիճակին, իր ունեցած մեթոդական զինանոցից ընտրել համապատասխան մեթոդը՝ ելնելով իրականացվող աշխատանքի նպատակներից:²

Կիրառվող մեթոդներից արդյունավետ է և առավել հաճախակի է օգտագործվում պրոբլեմային ուսուցման մեթոդը: Նշված մեթոդի էությունը պրոբլեմային ուսուցման ստեղծումն է, որը նպաստում է երեխայի

մտածողության մակարդակի բարձրացմանը: Այն ընձեռում է ստեղծված իրավիճակը գիտակցելու, առաջադրված խնդրում եղած հակասությունները հայտնաբերելու, անհայտը որոնելու, ունեցած գիտելիքները փորձարկելու, վարկածներ առաջադրելու, գործողության նոր եղանակ հայտնաբերելու, պրոբլեմը լուծելու, վերջնական նպատակին հասնելու հնարավորություն: Ուսուցման այս ձևը ունի առավելություններ, քանի որ այն զարգացնում է երեխայի տրամաբանությունը, ուսումնական նյութը դարձնում է ապացուցելի, հնարավոր է դարձնում օգտագործել երեխայի եղած բոլոր գիտելիքները, բնականաբար կապում է այլ առարկաների հետ՝ ուսումնական պրոցեսը դարձնելով ավելի հետաքրքիր: Ցանկանում ենք նշել, որ պրոբլեմային ուսուցման մեթոդով ձեռք բերվածը ավելի երկար է մտապահվում: Պրոբլեմային հարցը այն է, որն առաջացնում է իմացական դժվարություն: Եթե հարցի պատասխանը չի պարունակում նոր գիտելիքներ կամ որոնելի անհայտ, ապա այդպիսի հարցը պրոբլեմային չէ:

Առողջապահական կրթական տեխնոլոգիաների օգտագործման մեթոդը մանկապարտեզում առաջին հերթին, նախադպրոցական տարիքի երեխաների համար առողջության մշակույթ դաստիարակելու տեխնոլոգիաներ են: Այս տեխնոլոգիաների նպատակն է երեխայի գիտակցված վերաբերմունքի ձևավորումը մարդու առողջության և կյանքի նկատմամբ, առողջության մասին գիտելիքների կուտակումը և այն պաշտպանելու, պահպանելու և պահպանելու ունակության զարգացումը, որը թույլ է տալիս նախադպրոցականին ինքնուրույն և արդյունավետ լուծել առողջ ապրելակերպի և անվտանգ վարքի խնդիրները, տարրական բժշկական, հոգեբանական ինքնօգնության և օգնության տրամադրման հետ կապված խնդիրները:

Նախադպրոցական ուսումնական հաստատությունների ուսումնական գործընթացում նախագծային մեթոդը ունի համագործակցության, որին մասնակցում են նախադպրոցական ուսումնական հաստատությունների երեխաներն ու ուսուցիչները, ծնողները և ընտանիքի այլ անդամներ: Ծնողները կարող են լինել ոչ միայն տեղեկատվության աղբյուր, իրական օգնություն և աջակցություն երեխայի և ուսուցչի համար նախագծի վրա աշխատելու գործընթացում, այլև դառնալ

ուսումնական գործընթացի անմիջական մասնակից, հարստացնել իրենց մանկավարժական փորձը, զգալ սեփականության և բավարարվածության զգացում իրենց և երեխայի հաջողություններից: Նախադպրոցական հաստատությունում նախագծային մեթոդի հիմնական նպատակը ազատ ստեղծագործական անհատականության զարգացումն է, որը որոշվում է զարգացման խնդիրներով և երեխաների հետազոտական գործունեության խնդիրներով: Հետազոտական առաջադրանքները հատուկ են յուրաքանչյուր տարիքի համար: Այսպիսով, տարրական նախադպրոցական տարիքի երեխաների հետ աշխատելիս ուսուցիչը կարող է օգտագործել հուշումներ, առաջատար հարցեր: Իսկ ավելի մեծ նախադպրոցական տարիքի երեխաներին պետք է ավելի մեծ ինքնուրույնություն տալ:

Բազմաստիճան ուսուցման մեթոդը մանկավարժական տեխնոլոգիա է գործընթաց կազմակերպելու համար, որի շրջանակներում ենթադրվում է ուսումնական նյութի յուրացման տարբեր մակարդակ, այսինքն՝ նույն ուսումնական նյութի խորությունն ու բարդությունը տարբեր մակարդակի խմբերում տարբեր են, ինչը հնարավորություն է տալիս յուրաքանչյուր երեխայի տիրապետել տարբեր մակարդակի ուսումնական նյութեր՝ կախված յուրաքանչյուր երեխայի

անհատականության ունակություններից և անհատական բնութագրերից: Սա տեխնոլոգիա է, որում երեխայի գործունեությունը գնահատելու չափանիշը տվյալ նյութին տիրապետելու նրա ջանքերն են,

ՏՀՏ-ի կիրառումը երեխաների ուսուցման մոտիվացիայի և անհատականացման, նրանց ստեղծագործական կարողությունների զարգացման և բարենպաստ հուզական ֆոն ստեղծելու արդյունավետ մեթոդներից է: Այն նաև թույլ է տալիս ուսուցման բացատրական-պատկերազարդ եղանակից անցնել գործունեությանը, որտեղ երեխան ակտիվորեն մասնակցում է այս գործունեությանը: Սա նպաստում է նոր

գիտելիքների գիտակցված յուրացմանը: Երեխաների համար ուսուցումը դառնում է ավելի գրավիչ և հետաքրքիր: ³

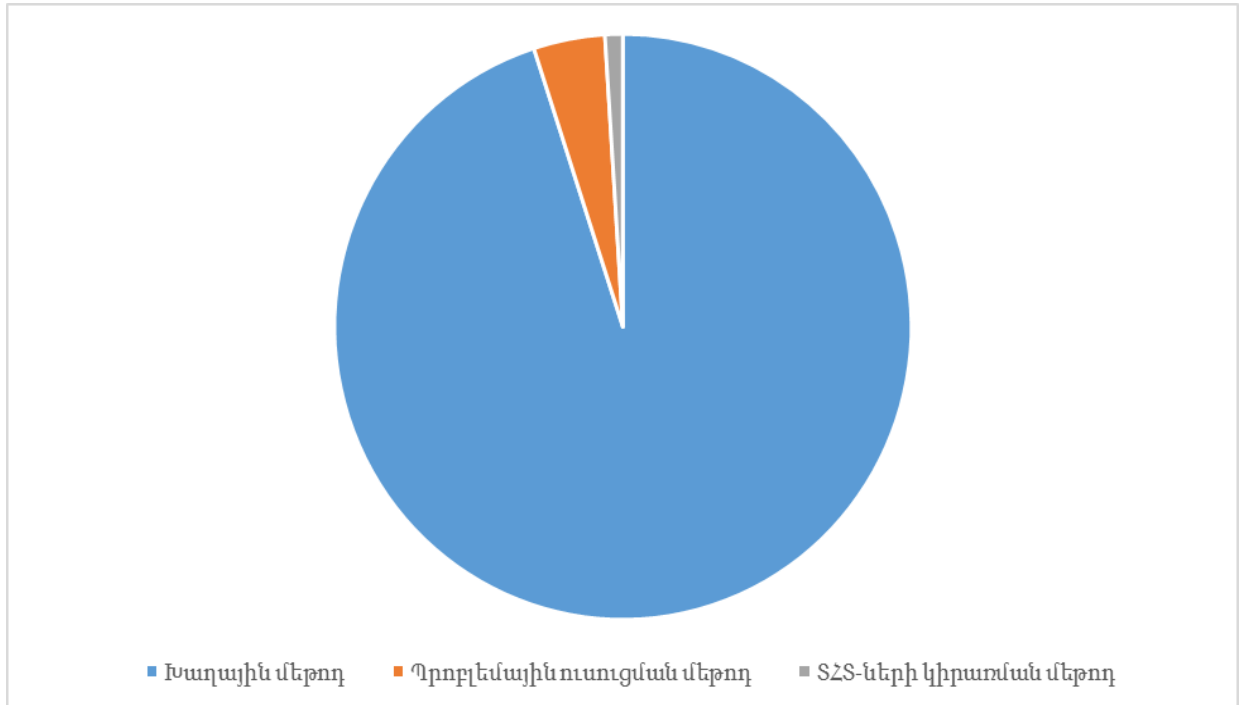
Ինտերակտիվ գրատախտակի հետ աշխատելիս երեխաները զարգացնում են բոլոր մտավոր գործընթացները՝ ուշադրություն, մտածողություն, հիշողություն, խոսքի հմտությունները: Ավելի մեծ նախադպրոցականն ունի ավելի լավ զարգացած ակամա ուշադրություն, որն ավելի կենտրոնացած է դառնում, երբ նա հետաքրքրված է, ուսումնական նյութը պարզ է, պայծառ և դրական հույզեր է առաջացնում երեխայի մոտ: նախադպրոցական ուսումնական հաստատություններում կիրառվող սարքերը, սարքավորումները, խաղալիքներն ու նյութերը պետք է համապատասխանեն տարիքին, ինչպես նաև Հայաստանի Հանրապետության առողջապահության նախարարի 2002 թվականի դեկտեմբերի 20-ի «Նախադպրոցական կազմակերպությունների (հիմնարկների)» N 2.III.1 սանիտարական նորմերը և կանոնները հաստատելու մասին» N 857 հրամանի և Հայաստանի Հանրապետության կառավարության 2014 թվականի մարտի 6-ի «Խաղալիքների անվտանգության տեխնիկական կանոնակարգը հաստատելու և Հայաստանի Հանրապետության կառավարության 2004 թվականի նոյեմբերի 11-ի N 1551-Ն որոշումն ուժը կորցրած ճանաչելու մասին» N 278-Ն որոշման պահանջներին:⁴

Հետևյալ նորարարական մեթոդները կիրառվել են մեր նախադպրոցական ուսումնական հաստատությունում, որտեղ երեխաները հաճախում են ըստ տարիքային խմբերի՝ կրտսեր առաջին խումբ, կրտսեր երկրորդ խումբ, միջին և ավագ խմբեր: Մեթոդները միաժամանակ կիրառվել են հիմնականում միջին և ավագ խմբերում: Արդյունքները կարտահայտենք դիագրամի տեսքով՝

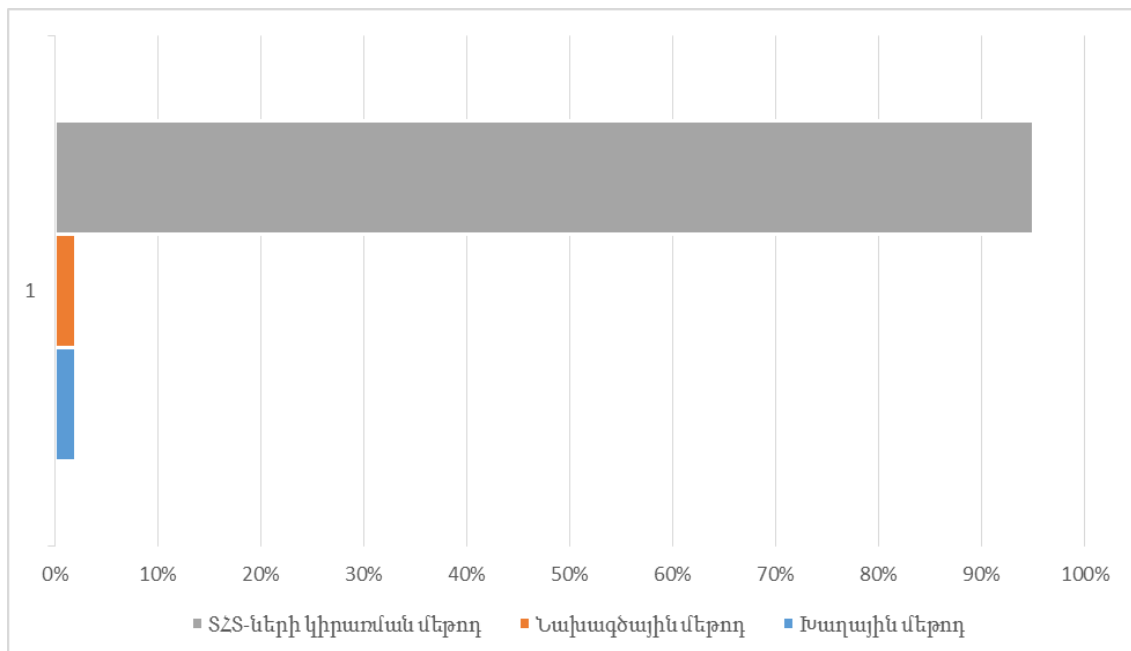
Միջին խմբի 30 երեխաներից 22-ի մոտ հետաքրքրություն առաջացրեց խաղային մեթոդների կիրառումը, 5-ը ակտիվորեն մասնակցում էին պրոբլեմային ուսուցման մեթոդի կիրառման ժամանակ, իսկ 3-ը ՏՀՏ-ների կիրառման ընթացքում (նկար 1) իսկ ավելի բարձր տարիքում՝ ավագ խմբում ուսուցման պրոցեսը հետաքրքրություն ու ոգևորություն առաջացրեց ՏՀՏ-ների կիրառման արդյունքում, 27 երեխաներից 18-ը ակտիվորեն մասնակցում է այս գործունեությանը, երբ օրինակ տառերի և թվերի ուսուցումը կազմակերպվել էր սահիկաշարի օգնությամբ: 5 երեխայի ուսուցման

պրոցեսը արդյունավետ էր նախագծային մեթոդի կիրառման արդյունքում, իսկ մյուս 4-ը խաղային մեթոդի ժամանակ դրսևորեցին իրենց ակտիվությունը (նկար 2):

Նկար 1. Միջին տարիքային խումբ

Նկար 2. Ավագ տարիքային խումբ

ԵԶՐԱԿԱՑՈՒԹՅՈՒՆ

Այսպիսով, մենք կարող ենք եզրակացնել, որ նախադպրոցական տարիքի երեխաների ուսուցման ժամանակակից մեթոդների օգտագործումը կնպաստի նախադպրոցական տարիքի երեխաների ինքնուրույնության, մտավոր իրավասության և ստեղծագործականության ձևավորմանը, անհատականության Ինտեգրատիվ հասկությունների զարգացմանը:

Այս բոլոր մեթոդները և մեթոդական հնարները օժանդակում են դասավանդողների գործունեությանը, դարձնում են բազմաբովանդակ, համապատասխան երեխայի հետաքրքրություններին, որոնք նպաստում են փոխկապակցված, ստեղծագործական կարողությունների ձևավորմանը: նախադպրոցական տարիքի երեխաների համար օգտակար և արդյունավետ է սովորել այնպիսի մեթոդական հնարներով, որոնք զարգացնում են քննադատական, ստեղծագործական մտածողության հմտությունները, ինքնուրույն մտածելու կարողությունը:

Նորագույն տեխնոլոգիաների միջոցով հնարավոր է վերացնել այն խոչընդոտները, որոնց հանդիպում են երեխաների և դաստիարակների միջև ամբողջ աշխարհում: Դասավանդման և ուսուցման նորարարական եղանակները վերափոխում են նաև ուսուցում անցկացնելու գործելակերպը: Տեխնոլոգիաներն ուսանողներին նոր պահանջներ են ներկայացնում հիմնական կարողություններից բացի՝ համագործակցության, հաղորդակցման և տեղեկատվական կառավարման կարողությունների տիրապետմանը: Նաև նրանց պետք է հասանելի լինեն ուսմանն օժանդակող այն բոլոր միջոցները, որոնք հնարավոր են դարձնում այդ կարողությունների օգտագործումը:

Կատարված փորձ Էյլիթիա ՀՈԱԿ մտուր մանկապարտեզ ցույց տվեց, որ ժամանակակից մեթոդներից խաղային մեթոդի կիրառումը ավելի արդյունավետ է միջին նախադպրոցական տարիքային խմբում, իսկ պրոբլեմային ուսուցման՝ ՏՀՏ-ների կիրառման ավագ տարիքային խմբում:

ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ՑԱՆԿ

1. Նախադպրոցական կրթության պետական կրթական չափորոշիչներ:
2. Կրթության արդի հիմնախնդիրներ, դեպքերի ուսումնասիրություններ: Երևան 2005, էջ112
3. Ս. Մարության Նախադպրոցական մանկավարժության հիմունքներ: Երևան 2005, էջ 10-11
4. Ս.Գևորգյան, Կ.Վարդանյան , Ա. Դավլաբյան- Հոգեբանության դասվանդման մեթոդիկա: Երևան 2011 էջ 40-45